

En möjlighet till omställning för Flandern

I Flandern har man länge arbetat medvetet och strategiskt för att ställa om sin industristruktur.

Där har smart specialisering blivit en hjälp att fokusera och lyfta det regionala arbetet.

- **Det handlar inte om att producera ett dokument – se det som en möjlighet, sa Jan Larosse, rådgivare till Flanderns regering.**

Jan Larosse betonade vikten av att se utvecklingen av smarta specialiseringsstrategier som en entreprenöriell sökprocess, där aktörerna gemensamt utvecklar begreppet och dess innehåll, snarare än som traditionell industripolitik.

Flandern är en av tre regioner i Belgien och har ca 6,3 miljoner invånare. Regionen har ännu ingen formell strategi för smart specialisering (RIS3). Däremot har man påbörjat en strategisk process i riktning mot detta.

Regionen har bland annat medverkat i ett OECD-projekt (TIP – Working group on Innovation and Technology), som är en satsning för att utveckla jämförande statistik i 13 europeiska regioner. Projektet har tagit fram tre typer av underlag: en fallstudie, en nollägesmätning och en policyrapport. Resultaten visar för Flanderns del på goda förutsättningar för regional utveckling, med en relativt hög inkomstnivå och en mogen industri, exempelvis inom kemi, IKT och tillverkning, men produktiviteten minskar och investeringarna i innovation är måttliga.

- Sammantaget är de här underlagen viktiga för att ta fram en regional berättelse! Sa Jan Larosse.

Ingen strategi – men en strategisk process

Flandern är också medlem i S3-plattformen.

- Medlemskapet i SSP har varit värdefullt för oss, även om vi ännu inte har en formell innovationsstrategi, sa Jan Larosse.

För att minska beroendet av de traditionella industrierna har Flandern påbörjat en utvecklingsprocess. Ledningen har tagit till sig idéerna om smart specialisering och vill använda den för att driva en omvandlingsprocess, snarare än för att göra sektoriella prioriteringar.

- För en liten region som Flandern är det viktigt med öppenhet, samtidigt som man inte kan sprida resurserna för brett, sa Jan Larosse. Den här gången handlar det inte bara om vad vi själva i regionen tycker att vi är bra på, utan relativt andra.

Ny industripolitik

I processen har man involverat ett hundratal olika aktörer och tillsammans enats kring visionen att bli en av fem toppregioner i Europa. Successivt har Flandern tagit ett antal steg mot en smart specialiseringsstrategi:

- Utvecklingen av ett strategiskt ramverk för strukturförändring (*Flanders Action* och *Pact 2020*) 2006-2009, som sin tog utgångspunkt i sex spjutspetskluster.
- En *utmaningsdriven innovation policy 2011*.
- *A New Industrial Policy 2010-2011*, ett ramverk som knyter samman politik för industriell innovation, konkurrenskraft, kompetens/arbetsmarknad och infrastruktur.
- Under 2012-2014 arbetar man med en mer *fokuserad klusterpolicy*.

Regionen har även genomfört ett antal konkreta åtgärder: man har inrättat en ny *investeringsfond*, och etablerat ett *Innovation center Flanders*. Tillsammans med kemi och nano-industrin har man påbörjat en pilotsatsning för att öka effektiviteten i dagens tillverkningsindustri (*Factory of the future*).

Regionen har dessutom introducerat en ny ledningsmodell i syfte att knyta samman olika politikområden, *Interministeral Committe Industry*.

Använd smart specialisering!

Utifrån sina erfarenheter gav Jan Larosse svenska beslutsfattare följande rekommendationer:

- Använd smart specialisering som en möjlighet att arbeta med förändringsprocesser (change management).
- Beroende på vilken potential regionen har finns det fyra huvudtyper av förändringsstrategier: modernisering av existerande näringslivet, diversifiering, omställning eller radikal förnyelse av industrier.
- Utnyttja befintliga EU-projekt, roadmaps, plattformar och erfarenheter för omvärldsbevakning.
- Skapa internationella nätverk av kluster.

Jan betonade avslutningsvis betydelsen av flernivåstyrning för smart specialisering:

- Enskilda aktörer gör val
- Kluster utvecklar samverkan
- Regioner skapar konkurrensfördelar
- Internationella aktörer bemöter utmaningarna.

Maria Lindqvist, Nordregio